

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite EPOELY/1319/2022

Aihe **Isojoki, Kolmihaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus**

Neon Renewables Finland suunnittelee Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimapuistoa Isojoen kuntaan Etelä-Pohjanmaalle. Hankealue sijoittuu noin 2 km:n päähän Isojoen keskustasta koilliseen Kankaanpään kaupungin rajalle. Satakunnan puolella Honkajoen taajama sijoittuu noin 11 km päähän hankealueesta kaakkoon ja Siikaisten keskustaajama noin 14 kilometriä lounaaseen.

Hankealueen koko on 6600 hehtaaria ja alueelle suunnitellaan enintään 77 voimalaa, joiden kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Hankkeeseen sisällytetään myös optio aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittamisesta hankealueelle. Sähkönsiirrolle esitetyt vaihtoehdot ulottuvat Kankaanpään puolelle. Sähkönsiirron liityntää varten tullaan rakentamaan uusi 5–8 kilometriä pitkä 400 kV:n ilmajohto Marjakeitaan alueelle. Liityntä tullaan toteuttamaan Marjakeitaan tuulivoimapuiston alueelle rakennettavan uuden sähköaseman kautta.

YVA-ohjelmassa on arvioitavana kolme vaihtoehtoa: VE0, jossa hanketta ei toteuteta. VE1: hankealueelle rakennetaan enintään 77 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden korkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 7–10 MW. Aurinkovoima-alueet on sijoitettu hankealueen reunamille ja VE2: hankealueelle rakennetaan enintään 60 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 7–10 MW. Aurinkovoima-alueet on sijoitettu hankealueen reunamille.

Tuuli- ja aurinkovoimapuiston liittämiseksi valtakunnan sähköverkkoon tarkastellaan alustavasti kolmea eri toteutusvaihtoehtoa. Satakunnan maakunnan alueelle ulottuvalta osaltaan kaikki vaihtoehdot ovat yhteneviä: Liityntä valtakunnanverkkoon tullaan toteuttamaan Marjakeitaan tuulivoimapuiston alueelle rakennettavan uuden sähköaseman kautta. Liityntää varten rakennetaan 400 kV:n ilmajohto Pesäkeitaan

eteläpuolitse Mämminmaalle, jonka jälkeen johto sijoittuu Fingrid Oyj:n voimajohdon länsipuolelle sen linjaa myötäillen.

Satakunnan Museo totesi hankkeen YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan (12.5.2023), että rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan liittyvät lähtötiedot olivat riittävät Satakunnan osalta. Museo piti maisemakuvan muutosten tarkastelualueen painopistettä 0–14 km etäisyydellä sekä yleispiirteisemmin 14–30 km etäisyydellä pääsääntöisesti riittävänä. Museo näki, että maisemavaikutusten arviointia kulttuuriympäristöihin ja kohteisiin nähden sekä yhteisvaikutuksia alueen muiden hankkeiden kanssa tulee esittää YVA-selostuksessa kattavin ja laadukkain havainnekuvin. Museo esitti myös, että hankkeen sähkönsiirtoa koskevaa yhteisvaikutusten arviointia tulee täydentää myös jo olemassa olevan sähkönsiirtoverkoston kuvauksella. Lisäksi osittain viljelyaukeille sijoittuvien voimajohtoreittivaihtoehtojen sekä toteutettavan sähköaseman maisemallisia vaikutuksia maisemaan tulee esittää havainnekuvin.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta vaikutuksia todettiin voitavan arvioida vasta YVA-selostusvaiheessa, kun arkeologiset selvitykset ovat valmistuneet.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo ottaa tässä lausunnossa kantaa ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyteen hankkeen tuulivoiman aiheuttamien Satakuntaan kohdistuvien maisemallisten vaikutusten ja maakunnan puolelle tulevan sähkönsiirron osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee YVA-selostuksen havainnemateriaalin Satakunnan osalta hyvin puutteelliseksi. Museo totesi hankkeen YVA-ohjelman lausunnossaan: *Hankealueen korkeilla n. 300 metriä korkeilla voimaloilla tulee todennäköisesti olemaan maisemallisia vaikutuksia myös Satakunnan puolella oleviin kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueisiin. Voimaloiden korkeuden vuoksi vaikutukset myös kaukomaisemassa voivat olla huomattavat. **Maisemavaikutusten arviointia edellä mainittuihin kulttuuriympäristöihin ja kohteisiin nähden tulee esittää YVA-selostuksessa kattavin ja laadukkain havainnekuvin. [...]** Sähkönsiirtoon koskevaa yhteisvaikutusten arviointia tulee täydentää myös jo olemassa olevan sähkönsiirtoverkoston kuvauksella. **Lisäksi osittain viljelyaukeille sijoittuvien voimajohtoreittivaihtoehtojen sekä toteutettavan***

sähköaseman maisemallisia vaikutuksia maisemaan tulee esittää havainnekuvin.

Museo pitää YVA-selostuksen liitteenä toimittujen havainnekuvasovitteiden (liite 3) yhtä kuvauspistettä Satakunnan puolelta täysin riittämättömänä ottaen huomioon, että 300 metriä korkeat voimalat sijoittuvat käytännössä kiinni maakuntarajaan ja lisäksi hankkeen sähkönsiirto ilmajohtoineen tulee Satakunnan puolelle. Hankkeella tulee olemaan kulttuuriympäristön ja maisema-alueiden lisäksi maisemallisia vaikutuksia myös Satakunnan puolella etenkin hankealuetta lähempänä sijaitsevaan kyläasutukseen nähden. Satakunnan Museo toistaa jo YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossa esittämän kantansa ja näkee, että havainnemateriaalia tulee tuottaa myös Satakunnan puolelta huomattavasti laajemmalta alueelta ja valita kuvauspisteet huolellisesti.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Satakunnan Museo arvioi hankkeen vaikutuksia ainoastaan Satakunnan maakuntaan kohdistuvilta osilta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta vaikutukset liittyvät sähkönsiirtoon, joka kaikissa arvioitavissa vaihtoehdoissa toteutetaan 400 kV ilmajohtolla maakuntarajalta Mämminmaalle ja siitä Fingrid Oyj:n olemassa olevan voimajohton rinnalla Marjakeitaalle. YVA-selostuksessa mahdollisia vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ja niitä ympäröivään maisemaan on kuvattu oikeanlaisesti. Vaikutusten arviointia ei kuitenkaan ole mahdollista tehdä, sillä arkeologinen selvitys sähkönsiirtoreitiltä puuttuu toistaiseksi. Inventointiraportti tulee toimittaa Satakunnan Museoon heti sen valmistuttua ja muinaisjännökset huomioida voimajohtohankkeen jatkosuunnittelussa, josta on pyydettävä Satakunnan Museon lausunto.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Varsinais-Suomen ELY-keskus/Katariina Alaspää
Museovirasto/kirjaamo
Seinäjoen museot/Anni Lehtimäki, Janne Rantanen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä